

ABD ÜLKE PROFİLİ VE İKİLİ İLİŞKİLER NOTU

ABD’NİN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2006	2007
GSYİH:	12.980 milyar ABD doları	13.750 milyar ABD doları*
Net Büyüme Oranı:	% 2,9	% 2,2
Nüfusu:	298,4 milyon	301,6 milyon
Kişi Başına Gelir:	43.500 ABD doları	46.000 ABD doları*
Enflasyon Oranı:	% 3,2	% 2,7*
İşsizlik Oranı:	% 4,6	% 4,6
Cari İşlemler Dengesi:	-867,8 milyar ABD doları	-738,6 milyar ABD doları
ABD’nin yapmış olduğu doğrudan yabancı yatırımlar:	2,4 trilyon ABD doları	----
ABD’de yapılmış olan doğrudan yabancı yatırımlar:	1,8 trilyon ABD doları	----
İhracat:	1.037 milyar ABD doları	1.163 milyar ABD doları
İthalat:	1.855 milyar ABD doları	1.954 milyar ABD doları

* tahmini rakamlar

Başlıca İhracat Yaptığı Ülkeler (2007): Kanada %21,3
Meksika %12
Çin %5,6
Japonya %5,4
İngiltere %4,3

Başlıca İthalat Yaptığı Ülkeler (2007): Çin %16,5
Kanada %16
Meksika %11
Japonya %7,4
Almanya %5

ABD’NİN ÖNEMLİ İKİLİ VE BÖLGESEL İLİŞKİLERİ

ABD, Latin Amerika ülkeleri ile (Küba hariç), ticari ilişkilerine oldukça önem vermekte ve bu ülkelerin bir çoğu ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalamış bulunmaktadır. Son olarak CAFTA (Central America Free Trade Agreement) imzalanmıştır. Öte yandan ABD, son dönemlerde Orta ve Uzak Doğu ülkeleri ile de ticari ilişkilerini geliştirmektedir. Orta Doğu Serbest Ticaret Alanı kurulması için çalışmalar sürmektedir.

Kanada ve Meksika, ABD'nin en önemli iki ticaret ortağıdır. Diğer yandan, Çin, ABD'nin ticaretinden giderek daha büyük bir pay almaya başlamıştır ve bu ülkeye verilen ticaret açığı bazı kesimlerde tedirginlik yaratmaktadır.

ABD tarafından, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi son olarak geçtiğimiz Aralık ayında ele alınmış ve Kongre tarafından iki yıllığına, 31 Aralık 2008 tarihine kadar uzatılmıştır.

İsrail ile 1985 yılında yapılmış olan Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde Ürdün ve Mısır'da Nitelikli Sanayi Bölgeleri kurulmuş, bu bölgelerde belirli şartlarda üretilen ürünlerin ABD'ye gümrüksüz ihracatına imkan tanınmıştır.

Öte yandan, Pakistan ve Afganistan'da "Yeniden Yapılandırma İmkanı Alanları – *Reconstruction Opportunity Zones*" kurulmasına yönelik bir yasa tasarısı Kongre'nin gündeminde.

ABD ayrıca, DTÖ çerçevesinde yürütülen çok taraflı ticaret müzakerelerinin de önde gelen aktörlerinden birisidir.

ABD'nin Serbest Ticaret Anlaşması İmzaladığı Ülkeler: İsrail (1985), Kanada (1989, 1994 yılında NAFTA ile birleştirilmiştir), NAFTA (1994, Meksika ve Kanada'yı kapsamaktadır), Ürdün (2001), Singapur (2004), Şili (2005), Avustralya (2005), Fas (2006), CAFTA ve Dominik Cumhuriyeti (2006) (CAFTA kapsamında El Salvador, Guatemala, Honduras ve Nikaragua ile STA yürürlüğe girmiştir), Bahreyn (2006), Oman Sultanlığı (2006), Peru (2007).

Ayrıca, Kolombiya ve Panama ile müzakereler tamamlanmış; Güney Kore ile anlaşma imzalanmış; ancak bu ülkeler ile STA'lar henüz Kongre tarafından onaylanmamış ve yürürlüğe girmemiştir. Malezya ile müzakereler devam etmektedir. Öte yandan, Güney Afrika Gümrük Birliği, Tayland, Amerikalılar Serbest Ticaret Bölgesi (FTAA), Ekvador, Birleşik Arap Emirlikleri ile müzakereler askıya alınmıştır.

TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİ

Yasal Altyapı

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi	İmza Yeri	RG Tarih ve No'su	Yürürlüğe Giriş Tarihi
YKTK	03.12.1985		13.08.1989-20251	18.05.1990
ÇVÖ	26.03.1996		31.12.1997-23217	19.12.1997
ABD ile Ticari İstişare Mekanizması Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı	20.01.1998			
Ticaret ve Yatırım İlişkilerinin Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma	29.09.1999	Vaşington	11.02.2000-23961	11.02.2000
2. Dönem Ticaret ve Yatırım Konseyi Ortak Bildirisi	12.07.2001	Ankara	Yayımlanmıyor	12.07.2001
1. Dönem Ekonomik Ortaklık Komitesi Toplantısı	26-27.02.2002	Ankara		
3. Dönem Ticaret ve Yatırım Konseyi Toplantısı	25.04.2002	Vaşington		
2. Dönem Ekonomik Ortaklık Komitesi Toplantısı	1-2.12.2003	Vaşington		
4. Dönem Ticaret ve Yatırım Konseyi Toplantısı	24.01.2006	Ankara		
3. Dönem Ekonomik Ortaklık Komitesi Toplantısı	8-9.02.2007	Ankara		
5. Dönem Ticaret ve Yatırım Konseyi Toplantısı	12-13.04.2007	Vaşington		
4. Dönem Ekonomik Ortaklık Komitesi Toplantısı	16-17.04.2008	Vaşington		

Türkiye-ABD Ticaret ve Yatırım Konseyi 6. Dönem Toplantısı 20 Haziran 2008 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilecektir.

2000'den Bu Yana İkili Ticaretin Durumu

	İhracat (milyon \$)	Genel İhracatımız İçindeki Pay (%)	A.B.D.'nin İthalatı İçindeki Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Genel İthalatımız İçindeki Pay (%)	A.B.D.'nin İhracatı İçindeki Pay (%)	Hacim (milyon \$)	Denge (milyon \$)
2000	3.135	10,8	0,3	3.911	7,2	0,5	7.046	-77
2001	3.126	10,0	0,2	3.261	8,0	0,5	6.373	-133
2002	3.356	8,5	0,2	3.099	6,0	0,4	6.279	179
2003	3.751	7,8	0,2	3.496	5,0	0,4	7.246	256
2004	4.860	7,7	0,3	4.745	4,8	0,5	9.517	137
2005	4.911	6,7	0,3	5.376	5,1	0,6	10.193	-439
2006	5.061	5,9	0,3	6.261	4,3	0,6	11.322	-1.200
2007	4.145	3,9	0,2	8.144	4,8	0,7	12.289	-3.999
2007/3	976	-	-	1.749	-	-	2.725	-773
2008/3	1.057	-	-	2.412	-	-	3.469	-1.355

Türkiye'nin ABD'ye İhraç Ettiği Başlıca Mallar (milyon dolar)

		2005	2006	2007
1	Hazır Giyim ve Tekstil Ürünleri (dokuma, örme, ev tekstili, iplik, kumaş, halı, kilim, deri ürünleri)	1.590	1.332	1.151
2	İşlenmiş Doğal Taşlar (mermer, granit traverten) Seramik Ürünleri (yer, duvar, tuvalet, banyo, mutfak, süs, porselen)	393	448	437*
3	Makinalar, Elektrikli ve Mekanik Aletler (kazan, makina ve cihazlar, ev aletleri, motor parçaları, pompalar, hırdavat ürünleri)	254	331	395
4	Kuyumculuk Ürünleri (altın mücevherat, işlenmiş elmas, gümüş ürünleri, değerli taşlar, taklit mücevherat)	373	298	324
5	Demir Çelik ve Ürünleri (uzun ve yassı ürünler, tüpler, borular, profiller)	699	925	323
6	Petrol Yağları (ağır ve hafif), Petrol Gazları (etilen, propilen, benzen butan)	517	383	317
7	Taşıtlar, Aksam ve Parçaları (hava taşıtları, motorlu kara taşıtları, traktörler, gemiler ve suda yüzen taşıtlar, demiryolu ulaşım araçları ve bunların aksam ve parçaları)	262	449	269
8	Gıda Ürünleri (zeytin yağı, kuru kayısı, fındık, zeytin, konserve, baharat, bisküvi, şekerleme, kurutulmuş domates, kahve, çay, et balık, hububat)	208	229	253
9	Tütün (işlenmemiş, sigara)	164	139	172
10	Bakır Ürünleri (tel, kablo, eşyalar)	59	97	107
	Genel Toplam	4.911	5.061	4.145

* Buradaki düşüş seramik ürünlerinden kaynaklanmaktadır. İşlenmiş doğal taş ihracatımızda %1'lik artış sağlanmıştır.

Türkiye'nin ABD'den İthal Ettiği Başlıca Mallar (milyon dolar)

		2005	2006	2007
1	Makinalar, Elektrikli ve Mekanik Aletler (kazan, makina ve cihazlar, ev aletleri, motor parçaları, pompalar, hırdavat ürünleri)	1.100	1.114	1.352
2	Demir Çelik ve Ürünleri (Hurda, Dökme, Yassı Ürünler, Kütükler)	401	785	1.348
3	Organik Kimyasallar ve Eczacılık Ürünleri (ilaçlar, aşılarda, vitaminler asitler, tuzlar, esterler, parfümeri)	684	737	829
4	Pamuk	564	532	819
6	Kimyasal ve Plastik Ürünler (polimerler, plastik eşyalar, kauçuk hammaddesi, gübre, boya, yağlar, hidroksitler, kaolin, yapıştırıcı)	408	443	806
5	Optik, Fotoğraf, Ölçme, Medikal ve Cerrahi Aletler ve Ekipmanlar	491	500	547
7	Taşıtlar, Aksam ve Parçaları (hava taşıtları, motorlu kara taşıtları, traktörler, gemiler ve suda yüzen taşıtlar, demiryolu ulaşım araçları ve bunların aksam ve parçaları)	364	683	517
9	Gıda Ürünleri (mısır, pirinç, soya fasulyesi, tohumluk, ayçekirdeği, ham mısır yağı, ham soya yağı, tavuk, büyükbaş hayvan sakadatı)	206	230	342
8	Mineral Yakıtlar, Yağlar ve Müstahsalları	297	276	337
10	Kağıt Ürünleri (Beyaz kağıt, gazete kağıdı, kağıt hamuru, hurda kağıt ve diğerleri)	188	210	301
	Genel Toplam	5.376	6.261	8.144

GENEL DEĞERLENDİRME

Ticari İlişkiler

2006 yılında ABD ile dış ticaret hacmimiz yaklaşık 11 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu miktarın yaklaşık 4,9 milyar doları ABD'ye olan ihracatımız iken, yaklaşık 5,9 milyar doları da bu ülkeden ithalatımızdır. Başka bir deyişle, 2006 yılında Türkiye'nin ihracatının %5,9'u ve ithalatının %4,3'ü ABD ile yapılmıştır.

Ülkemiz ile ABD arasındaki ticaret dengesinin 2005 yılı itibariyle aleyhimize döndüğü, 2005 yılında yaklaşık 439 milyon dolar açık verdiğimiz ABD'ye 2006 yılında yaklaşık 924 milyon dolar açık verdiğimiz görülmektedir.

2007 yılı verileri incelendiğinde dengenin ülkemiz aleyhine artarak bozulmaya devam ettiği, bu dönemde ABD'ye verdiğimiz ticaret açığının 3.999 milyon doları bulduğu görülmektedir.

Bu durumun en temel sebebi ABD'den ithalatımız artmaya devam ederken, bu ülkeye ihracatımızda yaşanan düşüştür. 2006 yılı ile karşılaştırıldığında, 2007 yılında ABD'ye ihracatımızın 916 milyon dolar civarında düşüş kaydederek, yaklaşık %18 oranında azaldığı görülmektedir.

ABD'ye ihracatımızdaki düşüşün temel sebeplerinden birisi demir-çelik ürünleri ihracatımızda kaydedilen ciddi düşüşlerdir. İhracatımızdaki düşüşün yarısından fazlası demir-çelik ürünleri ihracatımızdaki 602 milyon dolarlık azalmadan kaynaklanmaktadır. Örneğin, inşaat demirleri (G.T.İ.P kodu 7213 ve 7214 olan ürünler) gibi ABD pazarında etkin olduğumuz ürünlerde düşüş %56'ya ulaşmıştır.

İnşaat demirlerinde yaşanan ve 301 milyon dolara varan düşüş tek başına, ABD'ye ihracatımızdaki genel düşüşün %33'üne karşılık gelmektedir.

Demir-çelik sektöründeki ihracatımızda yaşanan bu düşüşün önemli ölçüde, 2007 yılı başında ABD'de başlatılan dumping gözden geçirme soruşturmalarından ve bu kapsamda ilave önlem alınabilecek olması ihtimalinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Bu soruşturmalar Türkiye açısından olumlu bir seyir izlemeye başlamış ve bazıları önlem alınmadan sonuçlanmıştır. Ancak, bu durum 2007 yılının demir çelik sektörü açısından kayıp yıl olmasını engellememiştir.

Diğer yandan, 2006 yılında bir önceki yıla oranla %17 (275 milyon dolar) azalma gösteren ABD'ye yönelik tekstil ve hazır giyim ihracatımızın, 2007 yılında da, bir önceki yıla kıyasla, %14 (181 milyon dolar) oranında düştüğü görülmektedir. Artan Çin rekabeti ile ülkemizdeki düşük dolar kuru paritesinin bu alandaki ihracatımızdaki düşüşte etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Öte yandan, 2007 yılında bir önceki yıla oranla işlenmiş doğal taşlar (%1), makina ve elektrikli cihaz parçaları (%23), mücevherat (%9), tütün (%24), bakır ve bakırdan eşya (%11) ve halı (%26) ihracatımızda artış sağlandığı gözlenmektedir.

ABD'den 2007 yılında bir önceki yıla oranla demir-çelik döküntü ve hurdaları ithalatımızda %75 oranında (560 milyon dolar) artış gözlendiği, bu miktarın aynı dönemdeki ithalatımızdaki toplam artışın yaklaşık %30'una karşılık geldiği görülmektedir. Bu dönemde, ABD'den ithalatımızda önemli artış gözlünen diğer ürün grupları makine ve cihazlar (%20), pamuk (%54), optik cihazlar ve tıbbi aletler (%9), plastik ve mamul eşya (%194), organik kimyasal maddeler (%27), elektrikli makine ve cihazlar (%25), mineral yakıt ve yağlar (%22), kağıt ve karton (%85), motorlu kara taşıtları (%81), hazır hayvan gıdaları (%187), hayvansal ve bitkisel yağlar (%28), hububat (%203), kauçuk ve kauçuktan eşya (%46)'dır.

Yatırım İlişkileri

ABD'den ülkemize doğrudan yabancı yatırım girişi artmaktadır. 2006 yıl sonu itibariyle ülkemizde faaliyet gösteren 733 ABD sermayeli şirketin toplam yatırımı 848 milyon dolar iken, 2007 yılında bu miktar yaklaşık 4,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiş ve ülkemizde faaliyet gösteren ABD sermayeli toplam firma sayısı 834'e, ABD menşeli toplam sermaye miktarı ise 9,2 milyar dolara ulaşmıştır. Buna göre, ülkemizde faaliyet gösteren uluslararası sermayeli şirketlerin %4,5'i ABD sermayelidir.

2006 yılı içerisinde Texas Pacific Group tarafından Mey İçki için ödenen yaklaşık 350 milyon dolarlık tutar, bu dönemde Türkiye'ye yapılan ABD menşeli en büyük sermaye transferi olmuştur. 2007 yılında gerçekleştirilen yatırımların ise 3,2 milyar dolarlık kısmı Ocak ayında gerçekleşmiş olup, bu miktarda Citibank tarafından Akbank'a yapılan yatırımın payı büyüktür.

Mart ayı itibariyle 2008 yılında ülkemize, 38 ABD firması tarafından 203 milyon dolarlık yatırım gerçekleştirilmiştir.

İKİLİ İLİŞKİLERDE GÜNDEMDEKİ KONULAR

Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması

ABD Ticaret Temsilciliği'nin ülkelerin fikri mülkiyet haklarının korunması alanındaki performansını değerlendirdiği "Special 301" Raporu'nda Türkiye, 2008 yılında, dört yılın ardından, "öncelikli izlenecek ülkeler" listesinden "izlenecek ülkeler" listesine düşürülmüştür. Söz konusu raporda, ülkemizde fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili olarak kaydedilen gelişmelerin memnuniyetle karşılandığı, ancak yeni yasalar çerçevesindeki uygulamalarımızın izlenmeye devam edileceği ve kaydedilen gelişmenin sürdürülmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları kapsamında uyumlaştırmakla yükümlü olduğumuz ilgili mevzuatta, Sağlık Bakanlığı ile Patent Enstitüsü arasında zorunlu bir bağın kurulmasını gerektiren bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca, özellikle jenerik ruhsat başvurusunda bulunabilecek kişiler başta olmak üzere üçüncü kişilerin bilgilerine sunulmak üzere resmi otorite tarafından patent bilgilerinin yayımlandığı Amerika Birleşik Devletlerindeki gibi "Orange Book" sistemi ülkemizde ve AB üyesi ülkelerde mevcut değildir. Söz konusu husus hakkında bilgi edinmek isteyen kişiler bu konuda yetkili otorite olan Türk Patent Enstitüsü'ne başvurarak istediği etkin madde/maddeler konusunda patent araştırması talep edebilmektedir. Bunun yanı sıra, jenerik bir ürünü pazara sunmak isteyen ticari kuruluş hem patent hem de veri imtiyazı açısından gerekli araştırmayı yapmak sorumluluğundadır. Jenerik ilaç üreticilerinin lisans başvurularına ilişkin devam etmekte olan davaların sonuçlandırılmasına ilişkin belirli bir yasal mühlet bulunmamaktadır.

Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Örgütü (WIPO) tarafından 20 Aralık 1996 tarihinde kabul edilen "WIPO Telif Hakları Andlaşması"na katılımımız 2 Mayıs 2007 tarihinde onaylanmış, ilgili uygun bulma kanunu (Kanun No. 5647) 8 Mayıs 2007 tarih ve 26516 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Aynı tarihte onaylanarak Resmi Gazete'de yayımlan (Kanun No. 5646) ve fikri mülkiyet haklarının korunması bakımından önem arz eden bir diğer anlaşma WIPO İcralar ve Fonogramlar Sözleşmesi'dir (WIPO Performances and Phonograms Treaty - WPPT). "WIPO İnternet Anlaşmaları" olarak da tanımlanan bu iki anlaşma, özellikle internet ortamında paylaşılan eserlerin fikri mülkiyet haklarının korunması bakımından önemlidir ve elektronik ticaretin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesine dayanak sağlamaktadır. Söz konusu anlaşmalara katılım ABD Ticaret Temsilciliği (USTR) tarafından hazırlanan "2006 Special 301 Raporu"nun Türkiye ile ilgili bölümünde, fikri mülkiyet haklarının korunması alanında öncelikle atılması gerekli adımlar arasında sayılmıştır. Anılan anlaşmalara taraf olunması, AB Komisyonu tarafından hazırlanan İlerleme Raporlarında da kısa vadeli hedefler arasında yer almıştır.

Öte yandan, 2005 yılında bir milletvekilimiz tarafından sunulan "Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" 2007 yılı Ekim ayında yinelenmiştir. Bahse konu Kanun Teklifi'nde, patent ihlallerinin cezalandırılması için, patent sahibi ürünün Türkiye'de üretilmiş olması koşulu getirilmesini öngören bir maddeye yer verilmekte; ancak, bu madde ürünlerin üretim yerleri itibarıyla ayrımcılığa sebebiyet vermesi dolayısıyla ülkemizin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları (TRIPS) Anlaşması'ndan kaynaklanan uluslararası yükümlülüklerine aykırı düşmektedir. Konu hakkındaki görüşlerimiz ilgili birimlere iletilmiştir.

Pirinç İthalatı

ABD, Türkiye'nin pirinç ithalatı ile ilgili uygulamalarının DTÖ'ye aykırı olduğu gerekçesiyle Aralık 2005'te DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Organı (AHO)'na başvurmuş ve panel sürecini başlatmıştır. Panelin yayımladığı ara kararda ülkemizin uygulamalarındaki aksaklıkların (kontrol belgesi ve tarife kotası) giderilmesi tavsiye edilmiştir. 21 Eylül 2007 tarihinde ise Panel nihai raporunu tüm DTÖ üyelerine dağıtmış, 22 Ekim 2007 tarihli tüm üyelerin hazır bulunduğu AHO toplantısında bu karar kabul edilmiştir. Bu çerçevede Panel, pirinç ithalatı kapsamındaki uygulamalarımızın DTÖ'ye aykırılık teşkil ettiğini belirtmiş ve sözkonusu uygulamaların DTÖ yükümlülüklerimizle uyumlu hale getirilmesini tavsiye etmiştir.

Ülkemizce ihtilafın çözümü ve panel kararına uyum sağlamak için panel sürecinden bu yana sürdürülen çalışmalar sonucunda, kontrol belgeleri 2006 yılının Ağustos ayı itibariyle düzenli bir şekilde verilmeye başlanmış; ayrıca, olası bir uyum panelinde ülkemizi zora sokabilecek referans fiyat uygulaması 27 Mart 2008 tarihi itibariyle kaldırılmıştır.

Anlaşmazlıkların Halline İlişkin Mutabakat Metni (AHMM) uyarınca ülkeler, AHO kararlarını uygulamak için, ihtilafın taraflarınca karşılıklı mutabakat halinde belirlenen bir "makul süreye" sahip olmakta ve belirlenen süre zarfında atılan adımlar şikayetçi ülkeler tarafından makul ve yeterli görülürse AHO'ya ihtilafta çözümün sağlandığı bildirilmektedir. Ancak, şikayetçi ülkenin, davalı ülkece gerçekleştirilen düzenlemeleri ihtilafın çözümü için yetersiz bulması ya da alınan yeni önlemlerin DTÖ Anlaşmalarına aykırı olduğunu değerlendirmesi durumunda, sonucunda tazminat ya da karşı önlem seçenekleri bulunan "uyum paneli" yoluna gitmesi mümkündür. Bu anlamda, makul süre müzakereleri, yalnızca uyumun sağlanabileceği zamanı belirlemekten ibaret olmayıp, bu süre zarfında uyumlaştırma için atılacak adımlar konusunda da taraflar arasında müzakerelerin sürdürüldüğü bir aşamadır.

Bu çerçevede, ABD ile ülkemiz arasındaki makul süre müzakerelerinin beşinci turu tamamlanmış olup, henüz bir uzlaşmaya varılamamıştır.

ABD'nin Antidamping Soruşturması

ABD'nin ülkemizden ithal edilen inşaat demirlerine yönelik yürüttüğü gözden geçirme soruşturması kapsamında, başvuru süresinin sona ermesine rağmen, ABD Ticaret Bakanlığı ülkemiz Rekabet Kurulu'nun henüz doğruluğu onaylanmamış bir kararını ve bu kapsamdaki bilgileri soruşturma kapsamına dahil etmiştir. Konu ile ilgili endişelerimiz çeşitli vesilelerle ilgili ABD makamlarına iletilmiştir. ABD tarafınca, Rekabet Kurulu Kararı'nın soruşturma kapsamında ne tür bir öneme haiz olduğunun bu aşamada bilinmediği, ancak Kararın soruşturma kapsamına alınmasının, dumping soruşturması ile ilgili olma ihtimaline dayandığı ifade edilmiştir.

Haziran 2007'de, üretici firmalarda incelemelerde bulunmak üzere, bir ABD uzmanlar heyeti ülkemize gelmiştir.

Ayrıca, ABD Ticaret Bakan Yardımcısı David Sampson, Haziran 2007'de ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret esnasında Türk demir-çelik üreticileri ile de görüşmelerde bulunmuştur.

Demir-çelik sektörü ülkemizin ABD'ye ihracatında oldukça önemli bir yere sahiptir. ABD tarafından soruşturma açılmış olması, bu alandaki ihracatımızı olumsuz etkilemiştir.

10 Eylül 2007 tarihli ABD Resmi Gazetesi'nde ABD Ticaret Bakanlığı'nın ülkemizden ithal edilen inşaat demirlerine yönelik yürüttüğü gözden geçirme soruşturması kapsamında açıkladığı ve ülkemiz lehine gözüken ön kararda bahsekonu Rekabet Kurulu Kararı'nın

dikkate alınmadığı belirtilmiş, ABD Ticaret Bakanlığı'nın 6 Kasım 2007 tarihli nihai kararında da bu durum onaylamıştır.

Alkollü İçkilerin Vergilendirilmesi

ABD tarafı, Türkiye'nin damıtılmış alkollü içkilerin (viski, votka gibi) ithalatında uyguladığı vergi yerli üreticiler (özellikle rakı üreticileri) lehine ayrımcılık yarattığını ileri sürmekte, Türkiye'nin vergi sistemini değiştirerek, DTÖ yükümlülüklerine uyumlu ve alkol miktarına dayalı tek bir ÖTV uygulaması getirmesi gerektiğini iddia etmektedir.

Türkiye'de damıtılmış alkollü içkilerde %275,6 oranında uygulanan ÖTV, hem ithal edilen hem de yerli içkilere aynı oranda uygulanmaktadır. Ürünler ve üreticiler arasında herhangi bir farklı uygulama sözkonusu değildir. Damıtılmış alkollü içkilerde ÖTV matrahı üzerinden %275,6 oranında vergi hesaplanması esas olmakla birlikte, hesaplanan bu verginin, belirlenen asgari maktu vergi tutarından az olması halinde, asgari maktu vergiye göre hesaplanan tutarın ödenmesi gerekmektedir. Bu itibarla, asgari maktu vergi tutarları üründen ürüne değişiklik göstermektedir.

Alkollü İçkilerin İthalatında Çifte Lisans Uygulaması

Alkollü içkilerin ithalatında zorunlu iki farklı lisans uygulaması ABD tarafından ticarete teknik engel olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca, sözkonusu lisansların edinilmesi ile ilgili uygulamaların yeterince şeffaf olmadığı, bu durumun ithalatçı firmalar için sorun yarattığı belirtilmektedir.

Alkollü içkilerin ithalatında çifte lisans uygulaması hususu AB ile müzakere sürecinde de gündeme gelmiştir. Tarım Bakanlığı'nın verdiği Kontrol Belgesi'nin yanısıra TAPDK'dan temin edilmesi gereken İthalata Uygunluk Belgesi'nin alınmasında kolaylıklar sağlanmakta ve sözkonusu belge TAPDK tarafından 10 gün içinde verilmektedir.

Bandrol Uygulaması

ABD tarafından, Mart 2007'de açıklanan ve Haziran 2007'de uygulamaya konulacağı bildirilen "Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerde Bandrollü Ürün İzleme Sistemi"nin yerli ve ithal ürünler arasında ayrımcılık yaratacağı ve ithal içki piyasasını durma noktasına getirebileceğinden kaygı duyulduğu ifade edilmektedir. Kaçak üretim ve sahte ürünlerin piyasaya sürülmesinin engellenmesi amacıyla oluşturulan bu sistem ile ilgili düzenlemelere devam edilmekte ve sürecin sonunda ABD'nin kaygılarını giderecek bir sistem kurulmasının sağlanacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede, halihazırda yapılan düzenlemeler ile sistem 24 Temmuz 2007'de uygulanmaya başlanmış ve ithal ürünlere kendi üretim kanallarında, Türkiye'deki gümrük antrepolarında ve serbest bölgede yerli ürünler ile aynı fiyattan bandrol uygulanması imkanı tanınmıştır. Konu ile ilgili gelişmeler, 5 Eylül 2007 tarihinde ilgili kurum temsilcilerinin de katılımıyla Müsteşarlığımızda düzenlenen toplantıda ABD tarafına aktarılmıştır.

Bandrol uygulaması sistemi 5 Kasım 2007 tarihinde tamamen uygulanmaya başlanmıştır. Bu tarihten itibaren, konu ile ilgili olarak Müsteşarlığımıza intikal eden herhangi bir şikayet bulunmamaktadır.

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi

Türkiye, ABD'nin uyguladığı ve ülkeye 3600 ürünün gümrüksüz girişine imkan tanıyan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nin önemli bir yararlanıcısıdır. 125 üründe GTS

kapsamında ihracat gerçekleştiren Türkiye, bunların 4'ünde en fazla ihracat gerçekleştiren ilk üç ülke arasındadır.

Ülkemiz tarafından GTS kapsamında 2007 yılında, 1,2 milyar dolar ihracat yapılmıştır. Bu rakam 2007 yılında ABD'ye ihracatımızın %25'ine karşılık gelmektedir.

GTS en son Aralık 2006'da iki yıllığına uzatılmıştır. GTS'nin 2008 yılı sonuna kadar uzatılması memnuniyetle karşılanmakla birlikte, Türkiye'nin bundan sonra da sistemden yararlanmaya devam etmesi ve uygulanmakta olan rekabet ihtiyacı limiti istisnalarının korunması, ABD'ye olan ihracatımız açısından önem arz etmektedir. Bu itibarla, konu ile ilgili olarak USTR nezdinde girişimlerde bulunmaktadır.

ABD ile Ticareti Geliştirme Stratejisi

ABD'nin eyaletlerden oluşması ve her eyaletin kendine has ekonomik, sosyal ve yasal yapısının bulunması, pazara girişte dikkate alınması gereken bir husus olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerle, ABD pazarına yönelik yeni stratejimiz, ihracatı artırmaya yönelik olarak "eyalet bazlı" ve "sektör bazlı" bir yaklaşım getirmiştir.

Bu çerçevede hedef eyaletler New York, California, Texas, Georgia, İllinois ve Florida; hedef sektörler ise tekstil ve hazır giyim, gıda, kimyasal ürünler, demir-dışı metaller, deri ve mamülleri, elektrik-elektronik ve makine, otomotiv yan sanayii, işlenmiş doğal taşlar ve seramik ürünleri, mobilyalar ve kuyumculuk ürünleri olarak belirlenmiştir.

ABD ile Ticareti Geliştirme Stratejisi ile Türkiye'nin ve Türk ürünlerinin imajının güçlendirilmesi, böylece ABD'ye olan ihracatımızın artırılması, Amerikan yatırımcılarının dikkatinin çekilmesi ve ticari ilişkilerin siyasi ve kültürel ilişkilere olumlu yansımalarından yararlanarak genel anlamda ikili ilişkilerimizin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

2007 yılında, ticaret temsilciliklerimizin bulunduğu New York ve Washington'un yanısıra, Şikago ve Los Angeles'ta da temsilcilikler açılmış, böylece Amerika'daki firmalarımıza sağlanan hizmetler artırılması ve bilgi akışının kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

Fuarlar

2007 ve 2008 yıllarında milli düzeyde katılım sağlanan/ması planlanan fuarların listesi aşağıda yer almaktadır.

2007

FUAR ADI	TARİH	SEKTÖR	ŞEHİR	ORGANİZATÖR
Türk Deri Fuarı	9-11 Ocak	Deri, Konfeksiyon, Ayakkabı, Saraciye	New York	İTKİB
New York Fashion Fabric Exhibition / I. Dönem	23-24 Ocak	Konfeksiyonda Kullanılan Kumaş ve Aksesuarlar	New York	İTKİB
Magic & Wwdmagic / Las Vegas I. Dönem	13-16 Şubat	Her Türlü Bay, Bayan Giyim Aksesuarları	Las Vegas	İTKİB
The International Home And Housewares Show	11-13 Mart	Ev ve Mutfak Eşyaları	Şikago	İMMİB
Coverings- International Tile, Stone and Flooring Exposition	17-20 Nisan	Mermer, Doğal Taşlar, Makine ve Servisleri	Şikago	İMMİB
Idea 2007	24-26 Nisan	Tekstil ve Giyim Makineleri, Makine Aksesuarları ve Yan Ekipmanları	Miami	MERİDYEN

Jck Las Vegas Show	1-5 Haziran	Değerli Maden ve Mücevherat	Las Vegas	İMMİB
Fancy Food & Confection Show Summer'07	8-10 Temmuz	Gıda	New York	EGE
New York Fashion Fabric Exhibition / II. Dönem	17-18 Temmuz	Konfeksiyonda Kullanılan Kumaş ve Aksesuarlar	New York	İTKİB
Magic & Wwdmagic / Las Vegas II. Dönem	27-30 Ağustos	Her Türlü Bay, Bayan Giyim Aksesuarları	Las Vegas	İTKİB
All Candy Expo 2007 Çikolata Ve Şekerleme Fuarı	17-19 Eylül	Çikolata ve Şekerleme	Şikago	İİB
Aapex 2007 Automotive Aftermarket Expo	30 Ekim-1 Kasım	Otomotiv Yan Sanayi	Las Vegas	İTO

2008

FUAR ADI	TARİH	SEKTÖR	ŞEHİR	ORGANİZATÖR
New York Türk Tekstil Ürünleri Fuarı	22-23 Ocak	Konfeksiyona Yönelik Her Türlü Kumaş	New York	İTKİB
New York Türk Deri Fuarı	28-30 Ocak	Deri Konfeksiyon, Ayakkabı, Deri Hammaddeleri	New York	İTKİB
Wwd Magic & Magic Show	12-15 Şubat	Konfeksiyon, Deri Hazır Giyim ve Aksesuarları	Las Vegas	İTKİB
The International Home and Housewares Show	16-18 Mart	Mutfak Eşyaları, Ev ve Bahçe Ürünleri, Hediyelik Eşya	Şikago	İMMİB
Coverings Int'l Tile and Stone Exhibition	29 Nisan-2 Mayıs	Mermer, Doğaltaş, Seramik Kaplama Ürünleri	Orlando	İMMİB
Fancy Food & Confection Show	29 Haziran-1 Temmuz	Gıda ve İçecek	New York	EİB
Jck Las Vegas Show	Haziran	Değerli Takı ve Mücevher	Las Vegas	İMMİB
New York Türk Tekstil Ürünleri Fuarı	15-16 Temmuz	Konfeksiyona Yönelik Her Türlü Kumaş	New York	İTKİB
Wwd Magic & Magic Show	Ağustos	Konfeksiyon, Deri Hazır Giyim ve Aksesuarları	Las Vegas	İTKİB
Aapex Otomotiv Yan Sanayi Fuarı	4-6 Kasım	Yan Sanayi	Las Vegas	İTO